

Suunnistusvalmentajat ry myönsi Vuoden 2025 Seuravalmentaja -palkinnon 10.5.2026 Angelinimen Ankkurin valmennuspäällikölle Vesa Mäkiselle, joka tässä on Mikko 'Lammikko' Eskolan haastattelussa.

Miltä palkinnon saanti tuntuu?

Kiva kun vielä vanhemmalla iällä saa vastattavakseen urheilun klassikkokysymyksen "miltä nyt tuntuu"! Hyvältäähän se totta kai tuntuu, että tehtyä talkootyötä huomioidaan ja sitä arvostetaan. Vieläpä suuresti arvostamieni kollegoiden toimesta. Kun Lammikko soitti niin olin ihan varma, että hän pyytää Särkänniemi-suunnistuksen tuomarineuvostoon. Kun hän sitten alkoi kyselemään, että olenhan paikalla SM-sprintissä, niin ehdin jo luulla joutuvani Särkän sijaan SM-sprintin tuomarineuvostoon! Joten yllätys tämä ainakin oli.

Olet tehnyt pitkän päivätyön AngA:ssa ensin viestijuoksijana ja sitten toiminnan vetäjänä. Mitkä on sun oman suunnistusuran parhaat meriitit ja mitä on jäänyt päällimmäisenä mieleen?

Meriitit ovat näkökulmakysymys ja kuten varmasti kaikilla suunnistajilla, olisi mieleen jääneitä tarinoita kerrottavana vaikka kuinka paljon. Parhaat puhtaasti sijoitukselliset meriitit lienevät tosiaan viestien puolelta, molemmissa suurviesteissä 3 x top 10, kuitenkin suhteellisen nimettömällä omien kasvattien ja kaveriporukan pohjalle rakentuneella joukkueella. Omalta osalta meriitti lienee, että sain noina vuosina jonkinlaisen yöviestiketun maineen. Esim. vuodesta 2000 tähän päivään olen pudottanut sijoituksia Jukolassa vain silloin kun lähdin kärjessä (v. 2011) ja mursin käteni 10 km ennen vaihtoa. Huippuvuosina tuli usein otettua kärkeä kiinni ajallisestikin useita minuutteja. Päällimmäisenä mieleen ovat kuitenkin jääneet ne kavereiden kanssa tehdyt lukuisat leiri- ja kisamatkat, joissa on sattunut yhtä sun toista mieleenpainuvaa. Kliseisesti näin vanhemmiten ajatellen nimenomaan se matka on ollut kaikkein opettavaisin, hauskin ja ihmisenä kasvattavin ja kehittävin osa suunnistusuraa, eivät ne sijoitukselliset lopputulokset. Ja tietenkin joka aamu herätessä kaikkein päällimmäisenä mielessä ja silmien edessä on vaimo ja kolme lasta, nekin suunnistusuran ansiosta, alkaen Tiomilan paluulaivalta v. 2002. Se lienee se paras meriitti.

Milloin lopetit oman kilpasatsauksen ja miksi siirryit valmennus- ja vetopuolelle?

*Olenko jo lopettanut? Lopettaako suunnistajat ikinä? Onhan meillä tänä vuonnakin pienimuotoinen projekti SM-viestin H120-sarjaan! :-D Noin vakavammin vastaten sekä oman satsauksen vähentäminen että enemmän valmennus- ja vetopuolelle siirtyminen tapahtuivat pikkuhiljaa hivuttautuen, siis kuten Kuntoilija nousee mäkeä Youtubessa. Toinen on pienentynyt ja toinen kasvanut oikeastaan jo 20 vuoden ajan ja sama prosessi jatkuu edelleen. Vahvemmin vetopuolelle siirtyminen voidaan ajoittaa vuoden 2010 paikkeille. Tuolloin Ankkurissa oli montakin lupaavaa 16-sarjan poikaa. Siihen aikaan urheilijan polku seurassa meni suurin piirtein niin, että tuossa iässä pikkujunnujen toiminnasta siirryttiin suoraan edustuksen toimintaan, mikä oli suurimmalle osalle liian iso hyppäys. Jotta tuota ikäluokkaa ei olisi kokonaan menetetty dropoutiin niin otin siitä silloin itse enemmän koppia. Miksi? Kun pienestä pitäen on kotona oppinut ja kasvanut seuratyön parissa niin se oli varmaan sekoitus vastuuntuntoa että itsestäänselvyyttä, että jos seuran ja osittain silloin vielä omankin menestyksen halutaan jatkuvan, jottain tartsis tehrä. Siitä porukasta muuten kaikki muut lopulta silti menetettiin dropoutiin – paitsi muuan **Miika Kirmula**.*

Edustuksesta otin vetovastuun 2013. Kun omat muksut kasvoivat ja muutettiin korona-aikana (omassa tapauksessani takaisin) Halikkoon v. 2021 on tullut otettua aika paljon vastuuta myös junnutoiminnasta. Oma satsaus sitten hiipui sitä mukaa kun vetovastuita tuli lisää, perhe kasvoi, opiskeluaajan vapaudet vaihtuivat työelämään, vammat ja vaivat pahenivat jne. Vaikka sitä vielä ehkä toivoi pystyvänsä pyristelemään mukana metsänkin puolella, realiteetit alkoivat tulla vastaan. Jukolan ykkösessä juoksin viimeisen kerran Enossa 2017 ja Tiomilassa 2018. Tosin sekin vain sen takia, että ankkuriosuuden juoksija mursi nilkkansa edellisen päivän mallimaastotreenissä. Mitään varsinaista tiettyä hetkeä eri vaiheille ja niiden vaihtumiselle on siis mahdoton sanoa. Olettaisin tämän olevan aika tyypillinen tarina. Tosin viimeisetkin kunnollisen treenaamisen rippeet loppuivat tarkalleen 3.3.2024 kun teloin polveni junnujen leiripäivän trampoliinihyppelyissä. Polvi ei ole kunnossa vielä.

Mitä kaikkea vetohommissa olet tehnyt ja teet nykyisin?

Isot linjat tulivatkin jo edellisessä viestissä. Niin paljon on kaikenlaista tullut tehtyä, ja teen edelleen joka päivä, että kaikkea on vaikea ja tarpeetontakin listata. Mikä sekin lienee aika tyypillinen tarina tätä haastattelua lukevien keskuudessa. Tittelithän harvoin kertovat oikein mitään, mutta olen Angelniemen Ankkurin valmennuspäällikkö. Strategisella tasolla vastaan seuran urheilijan polun toimivuudesta, siis aina Hippo-suunnistuskoulusta edustusryhmän ja arvokisoihin tähtäävien edustusryhmän urheilijoiden toimintaan saakka. Ja kaikkea siltä väliltä. Tavoite on, että lajin pariin löytävä nassikka voi halutessaan pelata tuon polun läpi Ankkurissa niin, että kussakin vaiheessa toiminta, valmennus, resurssit ja muut tuki on sillä tasolla, että se on mahdollista. Aloittaessani tässä oli joitakuuta aukkokohtia, mutta tällä hetkellä polku on aika hyvässä kuosissa, vaikka itse sanonkin. Ja koska talkoolaisia ei varmaan missään muuallakaan ole liikaa, noiden strategisen tason pohdintojen ja päätösten seurauksena aikaa kuluu käytännön tasolla päivittäin lukuisia tunteja miljoonaan erilaiseen hommaan eri-ikäisten suunnistajien ja sidosryhmiensä parissa ja heidän eteensä. Hyvä esimerkki on, että Lammikon soittaessa olin edeltävänä viikonloppuna valvonut Tiomilan yössä ja sinä kyseisenä päivänä ollut vetämässä Hippo-suunnistuskoulussa leimausrataa. Aika erilaiset toiminnan tasot ja toteutukset, mutta molemmissa oma rooli on valmistella ja hoitaa asiaan kuuluva sekä materiaallinen että taidollinen etukäteisvalmistautuminen. Ja tapahtuman koittaessa tukea ja valmentaa osallistujia, ohjata, kannustaa, tarjota edellytyksiä onnistuneeseen suoritukseen, informoida, viestitellä, somettaa, laskuttaa jne jne. :-)

Pitää lisätä tähän, että olen sen verran intohimoinen suunnistuksen ystävä, että oma touhuaminen ei rajoitu vain oman seuran ja seuran urheilijoiden piiriin, vaan aika paljon tulee autettua keitä tahansa, jotka sopivasti sattuvat tulemaan vastaan. Muutamia vuosia pyörinyt SuHu-toiminta on ollut todella onnistunut seurojen välisen yhteistyön lisääjänä. Tämän puitteissa on mm. tullut järkähtyä V-S alueen nuorille nyt kolmena keväänä ulkomaanleiri. Ja pääsiäisenä muualta Saloon saapuville kevätleiri. Tai jos joku jonain muuna ajankohtana haluaa tulla nautiskelemaan Salon seudun huippumaastoista niin leirien käytännön toteutukset menevät kauttani. Pitäisikin Tsekin kuurojen maajoukkueelle lähettää seuraavaksi harjoituskarttoja. Samaten työnkuvaan kuuluu yhteydenpito ja yhteistyön tuloksena käytännön toteutukset niin V-S alueen, Salon alueen kuin Itä-Uudenmaan seurojen suuntaan. Ja Salon alueen muiden lajien seurojen, erityisesti yleisurheilun suuntaan. Mielestäni tämän tyyppistä yhteistyötä niin lajin sisällä kuin lajien välillä olisi hyvä edelleen lisätä. Tästä saa ja olisi mielestäni saatavissa monenlaisia synergiaetuja kaikille osapuolille. Valitettavan usein näihin ylätason asioihin ei vain tunnu jäävän riittävästi aikaa kun päivittäiset niin ikään tärkeät asiat painavat päälle.

Ja jos tuossa päivittäisessä tekemisessä ei olisi muutenkin tarpeeksi, aina välillä tulee tehtyä kaikenlaisia kurioositeettejä kuten vaimon kanssa tarkkuussuunnistuskuntorasteja. Tai autettua Jukolan viestin järjestäjiä talkooilmoittautumisten kanssa kun ne kerätään työnantajani eli Lyytin palvelulla. Tai organisoitua Salo Night-O -yöcupia nettisivuineen ja gps-seurantoineen. Tai sometettua seuran järjestämistä kuntorasteista. Niin ja Ankkurin kisajärjestelyissä luonnollisesti myös jonkinlaisessa vastuuroolissa mukana.

Tässä kontekstissa voisi olla helpompi sanoa mitä en tee. En tee kenenkään yksittäisen urheilijan päivittäisvalmennusta, paitsi ehkä omien lasteni, mutta he ovat vielä sen verran nuoria, etten osaa ajatella sitä "valmentamisena". Teen siis nimenomaan seuravalmennusta.

Mikä lämmittää eniten vetohommissa?

Aiemman kysymyksen "miksi" on vuosien saatossa jalostunut paljonkin. Edelleen lämmittävät onnistuneet yksittäiset tulokset ja saavutukset, joita sisälläni kasvanut ja edelleen siellä asuva kilpaurheilija tavoittelee ja joista tämä homma aikanaan liikkeelle lähti. Mutta samalla lämmittävät ihan yhtä paljon ne hippo-koululaisten iloiset ilmeet ja punaiset posket, kun ovat tehneet leimausradalla oman ennätyksensä. Tai se yksittäinen perhe, joka hippo-koulun jälkeen ilmestyy ensimmäisiin varsinaisiin treeneihin. Tai se vetämäni treeni, joka oli paitsi kehittävä myös junnujen mielestä kiva. Tai se 11-vuotiaan hymy, kun hän saavuttaa ensimmäisen Näsinneula-pokaalinsa Särkänniemessä, mutta yhtä lailla ilmeensä, kun uskalsi ekan kerran

mennä Tornadoon. Tai ne nykynuorisolle mahdollistetut ikimuistoiset reissut esim. kevätleirille Hiidenmaalle tai Nuorten Tiomilaan. Tai kun sekä itse että nyt jo omat lapsetkin saavat koko ajan uusia mukavia tuttavuuksia lajin parista. Ylipäätään nykyään on enemmän ymmärrystä ja sanoisinko armollisuutta oman tekemisen laajemmista positiivisista vaikutuksista ihmisille, kylälle, kaupungille, seuralle, lajille ja yhteiskunnalle vaikkei se aina suoraan näkyisi suunnistuskisojen tulostaululla. Esim. suunnistuskoululaisista hyvin harva edes jatkaa harrastusta saatikka kehittyä huipuksi, mutta jos se suunnistuskoulu tuki sitä, että 1) kyseinen lapsi oppii liikunnallisen elämäntavan ja 2) hänelle jää positiivinen kuva suunnistuksesta lajina, olen tehnyt arvokasta työtä. Se lämmittää ja auttaa jaksamaan. Suunnistus sekä lajina, että ihmiset sen parissa ovat sellaisia, että sen edustaman arvomaailman ja toimintatapojen takana on helppo seistä ja niiden eteen on tosi mielekästä kantaa kortensa yhteiseen kekkoon. Tästä on löytynyt itselle sellainen elämäntapa missä tietää tekevänsä hyvää ja olevansa tervehenkisten ja opettavaisten asioiden äärellä.

Mikä olisi vetäjänä realistinen tavoite/unelma 7 vuoden sisään?

Realistinen tavoite tai unelma 7 vuoden sisään olisi se, että nykyinen Ankkurin varsin hyvin menestyvä nuori polvi on jatkanut lajin parissa tavoitteellista tekemistä hyvällä fiiliksellä ja heidän ympärilleen on muotoutunut sen tasoinen jengi, että se voisi realistisesti tavoitella suurviesteissä top 10-sijoja. Vähän samaan tapaan kuin mistä itse pääsi aikanaan nauttimaan. Viestiporukka luonnollisesti koostuu yksilöistä, joten heistä kourallinen olisi nuorten MM-kisojen kautta kolkuttelemassa aikuisten maajoukkueen portteja. Samaa aikaan Ankkurin suunnistajan polku toimii edelleen kaikilla tasoilla niin, että kullekin harrastajalle on tarjolla mielekästä ja tavoitteidensa mukaista monipuolista toimintaa. Suomalaiset suunnistajat ja suomalaiset seurat pärjäisivät kansainvälisillä areenoilla. Suunnistustoimintaa ja sen pyörittämisestä vastaavia seuroja ja henkilöitä niiden takana olisi laajasti ympäri Suomen, jotta missä tahansa asuva nuori voisi lajia mielekkäästi harrastaa, ja mistä tahansa voisi löytyä niitä potentiaalisia helmiä joukkoon. Harrastajamäärät pysyisivät vähintään ennallaan, vaikka ikäluokat pienenevät.

Mikä olisi 'Oma kysymys'? ja siihen vastaus...

Eikös näissä kiitospuheissa aina pidä kiittää lähipiiriä, joten oma kysymys klassinen "Keitä haluaisit kiittää?". Johon vastaus on, että erityiskiitokset luonnollisesti vanhemmilleni, jotka monet varsinkin vanhemman polven lukijat hyvin varmasti tuntevat. Sekä vaimon vanhemmille. Jos eivät kaikki neljä olisi suunnistuksesta aikanaan innostuneet, tuskin meikäläistä tässä maailmassa ylipäätään olisi saatikka itselläni omaa perhettä. Tuttu tarina tämäkin suunnistuksen parista. Erityiskiitos myös Arvolan Raimolle sinne pilven reunalle. Hän oli isona apuna erityisesti omien vetohommien alkuvuosina. Ja tietysti kaikille keiden kanssa polut ovat joskus jotenkin ristenneet. Asianosaiset osaavat varmasti tunnistaa itsensä. :-)